

Planklagenævnet

Årsberetning 2024

Indholdsfortegnelse

FORORD	3
1. PLANKLAGENÆVNET	4
1.1 Lovgrundlag	4
1.2 Planklagenævnets sammensætning	4
1.3 Planklagenævnets sekretariat	5
1.4 Planklagenævnets opgaver	6
1.5 Nævns- og formandsafgørelser	7
2. KLAGESAGER I PLANKLAGENÆVNET	8
2.1 Indkomne sager	8
2.2 Afgjorte sager samt udfaldet heraf	8
2.3 Sagsbeholdningen og beholdningens alder	10
2.4 Sager behandlet af det samlede nævn	11
2.5. Særligt om VE-sager	11
3. SAGSBEHANDLINGSTID	11
3.1 Gennemsnitlig sagsbehandlingstid	11
4. PRØVELSE AF NÆVNETS AFGØRELSE	12
4.1 Retssager	12
4.2 Ombudsmandssager	13
5. ANDRE AKTIVITETER	13
5.1 Planklagenævnet Orienterer (PKNO'er)	13
5.2 Dialogmøder	14

FORORD

Årsberetningen for 2024 giver et overblik over Planklagenævnets behandling af klagesager inden for de forskellige sagsområder, der hører under nævnet. Dette omfatter navnlig sager efter planloven, herunder planvedtagelser, dispensationer fra lokalplaner og landzonetilladelser, samt sager om miljøvurdering af kommune- og lokalplaner efter miljøvurderingsloven. I 2024 har nævnet også behandlet sager efter den såkaldte samlingsstedslov (lov om forbud mod anvendelse af bestemte ejendomme som samlingssted for en gruppe) – en kort oversigt kan ses i PKNO nr. 44.

Nævnet har i 2024 modtaget ca. 1.000 klager, hvoraf alene større eller principielle sager er afgjort af det samlede nævn, mens de resterende sager er afgjort som formandsafgørelser. Det fremgår af årsberetningen, at der i 2024 er sket en stigning både i sagsbeholdning og i den gennemsnitlige sagsbehandlingstid. Den gennemsnitlige sagsbehandlingstid holder sig dog lige under de 6 måneder, der er fastsat som et generelt mål. Sagsbehandlingstiden afhænger af både antallet af indkomne sager og af de tilgængelige ressourcer i sekretariatet. Med vedtagelsen af finansloven blev det muligt i 2. halvår 2024 at allokere flere ressourcer til planområdet i sekretariatet, og der er sket en stigning i antal afgjorte sager fra 2023 til 2024. Der er således et fortsat fokus på gennem en dedikeret og målrettet indsats i sekretariatet at levere afgørelser af høj kvalitet inden for en rimelig tidsramme.

2024 har været det sidste år i den 4-årige udpegningsperiode for det afgående Planklagenævn. Med virkning fra 1. februar 2025 er et nyt nævn tiltrådt for en ny 4-årig periode med både nye og genudpegede nævnsmedlemmer. Som genudpeget formand ser jeg frem til et godt samarbejde i det nye nævn, og takker det afgående nævn for en engageret indsats og mange gode drøftelser.

Helle Tegner Anker

Viborg, marts 2025

1. PLANKLAGENÆVNET

1.1 Lovgrundlag

Lovgivningen på planområdet regulerer, hvordan der kan disponeres over arealer i Danmark, for derigennem at skabe forudsigelighed for borgere og virksomheder omkring mulighederne for bebyggelse og anvendelse af arealerne i et givent område.

Afgørelser truffet inden for planområdet har generelt stor betydning for borgere, virksomheder, kommuner og staten, da arealer i Danmark er en knap ressource, hvorfor der også ofte vil være modsatte interesser i forhold til en konkret arealanvendelse.

Planklagenævnet er et uafhængigt domstolslignende klagenævn inden for planområdet. Nævnet bidrager til at løse tvisterne på planområdet ved at påse, at gældende lovgivning er overholdt i de sager, som påklages til nævnet.

Typiske sager ved nævnet er klager i forbindelse med:

- vedtagelse af lokalplaner, kommuneplantillæg og nye kommuneplaner
- afgørelser om, hvorvidt et forhold er tilladt i henhold til lokalplanen
- afgørelser om dispensationer fra lokalplaner
- miljøvurdering af planer efter planloven
- afgørelser om ekspropriation efter planloven
- afgørelser om, at et forhold ikke kræver landzonetilladelse
- afgørelser om landzonetilladelser
- afgørelser om aktindsigt i sager, der kan påklages til nævnet.

Reglerne om Planklagenævnet findes i lov om Planklagenævnet.¹ Til loven knytter sig gebyrbekendtgørelsen,² der indeholder regler om gebyr for indbringelse af klager for nævnet. Desuden findes bekendtgørelse om forretningsordenen for Planklagenævnet,³ som gælder for Planklagenævnets behandling af sager efter de love, hvor Planklagenævnet er klagemyndighed.

1.2 Planklagenævnets sammensætning

Planklagenævnets organisation er fastlagt i § 2 i lov om Planklagenævnet.

Planklagenævnet nedsættes af erhvervsministeren og består af 11 medlemmer:

- En formand og en eller flere stedfortrædere, der udpeges af ministeren
- En landsdommer, der udpeges af landsretternes præsidenter blandt retternes medlemmer
- Fem medlemmer med viden om specifikke emner, der udpeges af ministeren
- Fire læge medlemmer, der udpeges af Folketinget

¹ Lov nr. 1658 af 20. december 2016 om Planklagenævnet.

² Bekendtgørelse nr. 108 af 28. januar 2017 om gebyr for indbringelse af klager for Planklagenævnet.

³ Bekendtgørelse nr. 20 af 11. januar 2024 om forretningsordenen for Planklagenævnet.

Nævnet har i 2024 været sammensat af følgende medlemmer⁴:

Formandsskabet udpeget af erhvervsministeren:

- Formand Helle Tegner Anker
- Stedfortrædende formænd:
 - Anne Fyhn
 - Elsebeth Braüner
 - Inge Rønberg
 - Steffie Vilsgaard Mortensen
 - Claire Sabrine Safieh
 - Jørgen Bybjerg Nielsen
 - Inger Nørgaard Pedersen
 - Line Kromand Danielsen
 - Malene Bruun Kristensen

Juridisk medlem udpeget af Vestre Landsret:

- Juridisk medlem Thomas Klyver
 - Suppleant Peter Buhl

Planfagligt medlem udpeget af erhvervsministeren:

- Planfagligt medlem Helle Søbørg
 - Suppleant Helle Lassen

Sagkyndige medlemmer udpeget af erhvervsministeren efter indstilling fra organisationer:

- Jonas Valhøj Kleffen Nielsen
 - Suppleant Stefanie Sommer Abild
- Ulf Kjellerup Hansen
 - Suppleant Holger Bisgaard
- Henrik Stjernholm
 - Suppleant Ole Gregor
- Susanne Ogstrup
 - Suppleant Keld Koustrup Sørensen

Læge medlemmer udpeget af Folketinget:

- Jan Woollhead (Radikale Venstre)
 - Suppleant Karsten Lauritsen
- Flemming Thornæs (Socialistisk Folkeparti)
 - Suppleant Rasmus Steenberger
- Henrik Høegh (Venstre)
 - Suppleant Flemming Damgaard Larsen
- Heidi Bank (Venstre)
 - Suppleant Lise Buchreitz

1.3 Planklagenævnets sekretariat

Planklagenævnet sekretariatsbetjenes af Nævnenes Hus, som er en styrelse under Erhvervsministeriet, jf. § 10, stk. 2, i lov om Planklagenævnet.

⁴ Med virkning fra 1. februar 2025 er der udpeget et nyt nævn. Oversigten over nævnet findes via dette [link](#).

Sekretariatet består af en række juridiske sagsbehandlere, som organisatorisk er placeret i Nævnenes Hus i to teams med hver sin teamchef. Derudover er der tilknyttet en række administrative medarbejdere, som betjener flere klagenævn, herunder Planklagenævnet.

Sekretariatets opgave er at modtage, forberede og behandle sager til afgørelse, skrive udkast til afgørelser samt forberede nævnsmøder og skriftlige voteringer på nævnets vegne efter anvisning fra formanden eller dennes stedfortrædere. Sekretariatet refererer i alle faglige spørgsmål til nævnet eller formanden.

1.4 Planklagenævnets opgaver

Planklagenævnet er klageinstans for afgørelser efter planloven,⁵ visse afgørelser efter miljøvurderingsloven,⁶ sommerhusloven,⁷ masteloven,⁸ kolonihaveloven⁹ og lov om forbud mod at bruge bestemte ejendomme som samlingssted for en gruppe.¹⁰ Nævnet er desuden klageinstans for andre myndigheders afgørelser om aktindsigt i sager, der vedrører de ovenfor nævnte love, jf. § 37 i offentlighedsloven.¹¹

Hovedparten af de sager, der behandles af nævnet, angår planloven og miljøvurderingsloven.

Nævnets opgave er at træffe afgørelser i konkrete klagesager. Sagerne behandles på skriftligt grundlag.

Planklagenævnet er den øverste administrative klageinstans, og nævnets afgørelser kan derfor ikke påklages til anden administrativ myndighed.

Opsættende virkning

Hvis en klage har opsættende virkning betyder det, at planen, tilladelsen eller dispensationen ikke kan udnyttes, før nævnet har truffet afgørelse i klagesagen.

Bestemmelserne om en klages opsættende virkning er fastsat i planlovens § 60 a. Det fremgår bl.a. heraf, at klager over landzonetilladelser efter planlovens § 35, stk. 1, og afgørelser om ekspropriation efter planlovens § 47, stk. 1, er tillagt opsættende virkning.

Kommunens afgørelser om andre forhold, der er omfattet af planloven og regler udstedt i medfør af loven, er således ikke tillagt opsættende virkning. Planen, tilladelsen eller dispensationen kan derfor udnyttes, mens klagesagen verserer. Det gælder f. eks. vedtagelse af lokal- og kommuneplaner og dispensationer fra lokalplaner og lovliggørelsespåbud.

⁵ Bekendtgørelse af lov om planlægning, jf. lovbekendtgørelse nr. 1157 af 1. juli 2020 med senere ændringer.

⁶ Oprindeligt lov nr. 425 af 18. maj 2016 om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM), afløst af lovbekendtgørelse nr. 448 af 10. maj 2017, som var gældende ved planlovens ikrafttræden. Lovbekendtgørelse nr. 448 er efterfølgende afløst af andre lovbekendtgørelser, senest lovbekendtgørelse nr. 1976 af 27. oktober 2021. Klagerreglerne er uændrede.

⁷ Lovbekendtgørelse nr. 949 af 3. juli 2013 om udlejning af fast ejendom til ferie- og fritidsformål m.v. og camping m.v.

⁸ Lovbekendtgørelse nr. 420 af 10. marts 2021 om etablering og fælles udnyttelse af master til radiokommunikationsformål og udnyttelse af infrastruktur til opsætning af trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde m.v.

⁹ Lovbekendtgørelse nr. 790 af 21. juli 2007 om kolonihaver.

¹⁰ Lov nr. 653 af 8. juni 2017 om forbud mod anvendelse af bestemte ejendomme som samlingssted for en gruppe.

¹¹ Lovbekendtgørelse nr. 145 af 24. februar 2020 om offentlighed i forvaltningen.

Planklagenævnet kan dog træffe afgørelse om, at en klage skal tillægges opsættende virkning, jf. planlovens § 60 a, stk. 3.

Nævnet kan desuden træffe afgørelse om at ophæve den opsættende virkning af en klage, jf. planlovens § 60 a, stk. 2.

Når nævnet tager stilling til, om en klage skal tillægges opsættende virkning, er der tale om en foreløbig vurdering, hvor der bl.a. kan lægges vægt på, om det er overvejende sandsynligt, at der i forbindelse med sagens behandling eller afgørelse er sket en væsentlig overtrædelse af den lovgivning, som Planklagenævnet påser. Endvidere kan der lægges vægt på, om realisering af en plan vil kunne medføre uoprettelig skade, f.eks. i forhold til bilag IV-arter eller Natura 2000-områder. Det indgår ligeledes i nævnets vurdering, om der er en stor risiko for, at en udnyttelse af f.eks. en lokalplan vil vanskeliggøre et muligt krav om fysisk lovliggørelse, hvis nævnet efterfølgende giver klagerne medhold.

En nøjere vurdering af sagen, herunder stillingtagen til, om der skal indhentes yderligere oplysninger, sker således først i forbindelse med den senere realitetsbehandling. Afgørelsen af spørgsmålet om opsættende virkning har således ikke karakter af en forhåndstilkendegivelse i forhold til nævnets endelige afgørelse i sagen.

Hvis ansøger vælger at udnytte dispensationen/tilladelsen eller at realisere lokalplanen, mens klagesagen verserer, sker dette på egen risiko.

1.5 Nævns- og formandsafgørelser

Fordelingen af sager mellem nævn og formand

Kriterierne for, om en sag er en nævnssag eller en formandsag, er fastlagt i § 3 i nævnets forretningsorden ¹²

Der fremgår heraf, at nævnet træffer afgørelse i alle sager af større eller principiel karakter. Det er f.eks. sager om ekspropriation, sager af væsentlig samfundsmæssig betydning samt sager, der indeholder principielle retlige spørgsmål, herunder om praksisændringer eller ny lovgivning.

Formanden eller dennes stedfortrædere træffer afgørelse i sager, som ikke har større eller principiel karakter, hvilket udgør langt størsteparten af de sager, der behandles.

Nævnsmøder

Nævnet fastlægger en årlig mødeplan. I 2024 blev der gennemført 4 fysiske møder, som blev afholdt i Nævnenes Hus i Viborg.

Nævnet behandler sagerne på et skriftligt grundlag. Det betyder, at en klager eller andre ikke kan kræve foretræde for nævnet, vidneførsel eller mundtlig procedure.

Nævnet er beslutningsdygtigt, når mindst 10 af nævnets 11 medlemmer, herunder formanden, er til stede eller deltager i den skriftlige behandling af sagen og nævnet træffer afgørelse ved almindeligt stemmeflertal, jf. § 3 a i lov om Planklagenævnet og § 6 i forretningsorden for Planklagenævnet.

¹² [Bekendtgørelse](#) nr. 20 af 11. januar 2024 om forretningsorden for Planklagenævnet.

På møderne i 2024 afgjorde nævnet i alt 53 sager.¹³

Formandsafgørelser

Formandsskabet består af formand Helle Tegner Anker, samt 7 stedfortrædere, som er udpeget af erhvervsministeren, se afsnit 1.2. En oversigt over de udpegede stedfortrædere kan findes [her](#).¹⁴

Stedfortræderne er ansat i Nævnenes Hus, men er under faglig ledelse af formanden.

2. KLAGESAGER I PLANKLAGENÆVNET

2.1 Indkomne sager

Planklagenævnet modtager årligt ca. 1.100 sager.

Nedenfor ses en tabel, hvoraf de indkomne sager for de seneste 4 år fremgår, fordelt på forskellige sagsområder:

Sagstype	2021	2022	2023	2024
Retlige sager inkl. planvedtagelser	650	659	641	616
Landzone	303	352	285	288
Miljøvurdering	88	86	59	56
Ekspropriation	5	4	2	1
Helårsbeboelse i sommerhuse	10	33	15	14
Sommerhusloven	1	36	3	7
Kolonihaveloven		1	0	0
Klager over aktindsigt	27	31	51	64
I ALT	1.084	1.202	1.056	1.046

Langt størstedelen af sagerne vedrører klager over kommunernes dispensationer fra lokalplaner og afslag herpå, samt tilladelser og afslag på sådanne til byggeri m.v. i landzone. Derudover er der navnlig klager over vedtagelse af lokalplaner og kommuneplantillæg samt klager om miljøscreening og vurdering af planer.

Fra 2018 og frem til 2022 var der en betydelig stigning i sagstilgangen til Planklagenævnet, der siden da har være forholdsvist konstant med en lille nedadgående trend.

2.2 Afgjorte sager samt udfaldet heraf

Det fremgår af tabellen på næste side, hvor mange sager, der er afgjort i de seneste 4 år fordelt på sagstyper.

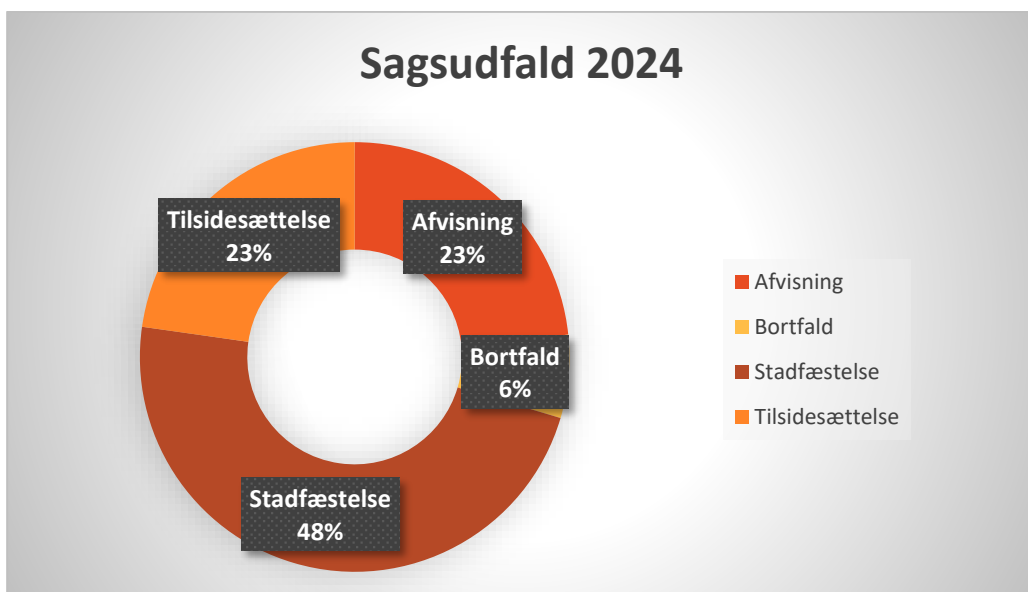
¹³ Den nærmere fordeling fremgår af afsnit 2.4.

Sagstype	2021	2022	2023	2024
Retlige sager inkl. planvedtagelser	806	744	544	585
Landzone	390	391	254	286
Miljøvurdering	129	102	87	43
Ekspropriation	7	7	2	2
Helårsbeboelse i sommerhuse	18	17	26	13
Sommerhusloven	23	36	2	3
Kolonihaveloven	0	1	0	0
Klager over aktindsigt	28	14	43	92
I ALT	1.401	1.312	958	1.024

Tallene viser, at der har været en stigning af antal afgjorte sager fra 2023 til 2024, hvilket bl.a. skyldes, at det med vedtagelse af finansloven for 2024 stod klart, at det var muligt at ansætte yderligere årsværk og derved allokere flere ressourcer til planområdet i 3. og 4. kvartal.

Planklagenævnet behandler som udgangspunkt sagerne i den rækkefølge, de modtages af nævnet ved oversendelse fra førsteinstansen, idet der dog i prioriteringen bl.a. indgår hensynet til tungtvejende private eller offentlige interesser, effektiv sagsafvikling, og sagernes kompleksitet. Når klagerne modtages, foretages hurtigst muligt en screening af sagen, hvor bl.a. de formelle betingelser for nævnets prøvelse påses.

Det fremgår af figuren nedenfor, hvilket udfald de afgjorte sager har haft i 2024. Figuren viser at 23 % af sagerne tilsidesættes, hvilket betyder, at nævnet helt eller delvist ændrer førsteinstansens afgørelse. I 48 % af sagerne har Planklagenævnet stadfæstet førsteinstansens afgørelse, hvorved førsteinstansens afgørelse fortsat gælder. Nævnet kan i forhold til dette sagsudfald dog ligeledes have truffet afgørelse om delvise ændringer i afgørelsen. I 23 % af sagerne har de formelle betingelser for at klage til Planklagenævnet ikke været opfyldt, hvorfor nævnet har afvist at behandle klagen. 6 % af sagerne er lukket grundet bortfald i form af bl.a. tilbagekaldelse af klagen, eller at klagesagen har vist sit at være uaktuel.

2.3 Sagsbeholdningen og beholdningens alder

Planklagenævnet har nedbragt beholdningen og sagsbeholdningens alder frem til 2022, men har i 2023 og 2024 oplevet en stigning i beholdningen på flere sagstyper, idet der er truffet færre afgørelser, end der er indkommet klager. Sagsbeholdningen er fra 2023 til 2024 steget med 20 sager som vist i tabellen nedenfor.

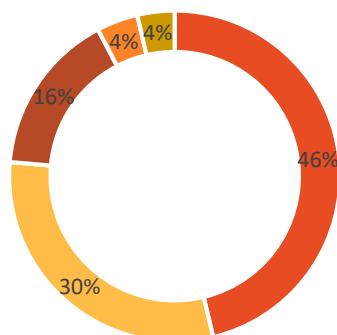
Sagstype	Beholdning 31.12.2021	Beholdning 31.12.2022	Beholdning 31.12.2023	Beholdning 31.12.2024
Retlige sager inkl. planvedtagelser	283	199	298	328
Landzone	138	99	131	133
Miljøvurdering	62	45	16	28
Ekspropriation	4	1	1	0
Helårsbeboelse i sommerhuse	0	16	5	6
Sommerhusloven	1	1	1	5
Kolonihaveloven	0	0	0	0
Klager over aktindsigt	7	24	34	6
I ALT	495	385	486	506

Planklagenævnets beholdning af verserende sager påvirkes naturligt af antallet af indkomne nye sager.

I tabellen og figurerne nedenfor er vist beholdningens faktiske alder ved udgangen af de seneste 4 år i antal dage og fordelt på forskellige intervaller.

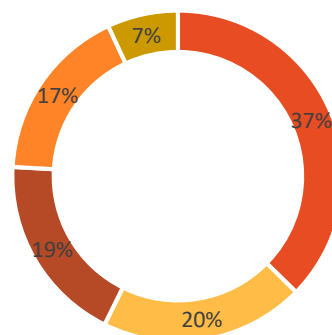
	2021	2022	2023	2024
Gns. alder på den samlede sagsbeholdning i PKN	127	93	128	171

Beholdning 2021

■ 0-3 mdr. ■ 3-6 mdr. ■ 6-9 mdr. ■ 9-12 mdr. ■ > 12 mdr.

Beholdning 2024

■ 0-3 mdr. ■ 3-6 mdr. ■ 6-9 mdr. ■ 9-12 mdr. ■ > 12 mdr.

Sagsbeholdningens alder er steget fra 2022 til 2023 og igen i 2024, hvilket skyldes, at der ikke er afviklet sager i samme takt, som de er kommet ind, hvorfor sagerne venter længere tid på at blive afgjort. Andelen af verserende sager, som er ældre end 9 måneder er således vokset fra 8 % i 2021 til 24 % i 2024.

2.4 Sager behandlet af det samlede nævn

Størsteparten af de afgjorte sager er afgjort på formandens kompetence, dvs. at sagerne er skrevet under af formanden eller en stedfortrædende formand, uden at sagerne har været forelagt det samlede nævn.

Nedenstående tabel illustrerer fordelingen af de 53 nævnsager på sagområder:

Sagstype	Antal
Retlige sager inkl. planvedtagelser	17
Landzone	15
Ekspropriation	1
Miljøvurdering	15
Sommerhusloven	0
Forsamlingsforbud	5

2.5. Særligt om VE-sager

Med 'Klimaaf tale for energi og industri mv.' fra juni 2020 besluttede den daværende regering og en bred kreds af Folketingets partier at etablere et loft på 6 måneder for sagsbehandlingstiden i forhold til klager over sol- og vindmølleprojekter i Nævnenes Hus i perioden fra juli 2021 frem til 2024. De 6 måneder beregnes fra Planklagenævnet modtager klagen fra kommunen.

I den seneste politiske aftale 'Klimaaf tale om grøn strøm og varme' af 25. juni 2022 blev det eksisterende beredskab for 6 måneders loftet forlænget til og med 2026, således at klagesager i Nævnenes Hus vedrørende sol- og vindmølleprojekter fortsat kan afgøres inden for et loft på 6 måneder.

Planklagenævnets afgørelser i klagesager efter bl.a. planloven og miljøvurderingsloven er omfattet af sagsbehandlingsloftet for så vidt angår planlægning for sol- og vindmølleprojekter.

Planklagenævnet har i perioden fra januar 2021 til og med december 2024 modtaget i alt 103 klager vedrørende planlægning for sol- og vindmølleprojekter, hvoraf 99 sager er afsluttet. Alle inden for loftet. De endnu verserende forventes også at blive afsluttet inden for sagsbehandlingsloftet.

3. SAGSBEHANDLINGSTID

3.1 Gennemsnitlig sagsbehandlingstid

Den gennemsnitlige sagsbehandlingstid er et udtryk for, hvor lang tid det i gennemsnit tager, fra Planklagenævnet modtager klagen, til nævnet træffer afgørelse.

Sagsbehandlingstiden beregnes fra det tidspunkt, hvor sagen oversendes fra førstestansen til Planklagenævnet. Det skal i den forbindelse bemærkes, at Planklagenævnet arbejder efter det såkaldte 'undersøgelsesprincip', hvilket betyder at nævnet har pligt til at sikre, at de nødvendige oplysninger foreligger og at sagen er undersøgt tilstrækkeligt, inden der træffes afgørelse. Sagsbehandlingstiden omfatter derfor også den tid, hvor sagen afventer yderligere sagsoplysning, høringer mv. Beregningen af sagsbehandlingstiden slutter på det tidspunkt, hvor Planklagenævnets afgørelse sendes til sagens parter.

Sagsbehandlingstiden beregnes som et gennemsnit på de enkelte sagstyper. Hvor lang tid det tager at behandle en sag, afhænger blandt andet af sagens karakter, omfanget af de undersøgelser, som skal foretages, de løbende ekspeditioner i sagen og sagens faktiske og retlige kompleksitet. Nogle sager afgøres hurtigere, for eksempel sager som afvises fra realitetsbehandling pga. manglende klageberettigelse, overskridelse af klagefrist eller manglende kompetence til at behandle sagen.

Den samlede gennemsnitlige sagsbehandlingstid i Planklagenævnet i 2024 var 5,9 måneder. I 2021 var den gennemsnitlige sagsbehandlingstid 10,0 måneder., i 2022 4,5 måneder, og i 2023 4,9 måneder.

Den gennemsnitlige sagsbehandlingstid i årene 2021 til 2024 for de forskellige sagstyper fremgår af tabellen nedenfor.

Sagstype	Sagsbehandlings-tid i dage (2021)	Sagsbehandlings-tid i dage (2022)	Sagsbehandlings-tid i dage (2023)	Sagsbehandlings-tid i dage (2024)
Retlige sager inkl. planvedtagelser	282	139	140	189
Landzone	299	114	151	190
Miljøvurdering	536	250	210	158
Ekspropriation	146	117	128	72
Helårsbeboelse i sommerhuse	87	59	60	59
Sommerhusloven	435	53	160	99
Kolonihaveloven	0	34		
Klager over aktindsigt	103	184	201	119
I Alt	300	137	150	179

Opgørelsen af sagsbehandlingstiden viser, at den samlede sagsbehandlingstid er reduceret fra 2021 og til 2022, hvor der var nedbragt en stor bunke gamle sager, samt at der har været en stigning igen fra 2022 til 2024.

Der var i 2024 en fastsat målsætning om, at den gennemsnitlige sagsbehandlingstid i Planklagenævnet var på højst 183 dage.

4. PRØVELSE AF NÆVNETS AFGØRELSER

4.1 Retssager

Planklagenævnets afgørelser er endelige og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. § 3, stk. 3, i lov om Planklagenævnet. Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder, jf. § 3, stk. 4, i lov om Planklagenævnet.

Planklagenævnet har ved udgangen af 2024 48 verserende retssager. I 2024 er nævnet blevet stævnet i 27 sager, herunder i 7 ankesager.

Der er i 2024 afsagt dom i 18 sager ved byretten. I 15 sager har byretten frifundet Planklagenævnet, i 1 sag er nævnet blevet delvist frifundet, og i 2 sager er nævnets afgørelse blevet ophævet og hjemvist til fornyet behandling i nævnet. Der er i 2024 afsagt dom i 4 sager ved landsretten. Her har landsretten frifundet Planklagenævnet. I 2024 er der desuden 7 retssager, som er blevet hævet.

Retssagerne er hidtil blevet ført for nævnet af Kammeradvokaten. Ved politisk aftale om opfølgning på evaluering af planloven af 15. juni 2022 blev det aftalt, at det lovgivningsmæssigt udtrykkeligt skulle fremgå, at fuldtidsansatte medarbejdere i Nævnenes Hus får mulighed for at repræsentere bl.a. Planklagenævnet i retssager, hvilket nu fremgår af 10, stk. 3 i lov om Planklagenævnet. I 2024 hjemtog Nævnenes Hus 4 retssager mod Planklagenævnet, hvoraf 2 er blevet hævet og de 2 øvrige sager hovedforhandles i 2025.

4.2 Ombudsmandssager

Planklagenævnets afgørelser kan påklages til Folketingets Ombudsmand, som kan behandle klager over offentlige myndigheder.

Ombudsmanden har henvendt sig til Planklagenævnet i 21 nye sager i 2024 og har afsluttet 21 sager.

Ombudsmanden har afsluttet 14 sager uden at gå ind i sagen. I 7 sager har Ombudsmanden fremsendt materialet til nævnet med henblik på at nævnet fik anledning til at forholde sig til oplysninger i henvendelsen, samt kunne vejlede om processen i forbindelse med evt. anmodning om gentagelse af nævnets afgørelse.

Ombudsmanden har ikke udtalt kritik af nævnet i de 21 sager, der er afsluttet.

5. ANDRE AKTIVITETER

Nævnenes Hus arbejder - med respekt for nævnets uafhængighed i forhold til afgørelsen af de konkrete klagesager – på at styrke myndighedskæden med henblik på, at der træffes korrekte afgørelser i første instans, og at processen mellem første instans og Nævnenes Hus er så effektiv som muligt, når afgørelserne påklages.

5.1 Planklagenævnet Orienterer (PKNO'er)

Planklagenævnet kan ikke vejlede generelt i sager eller i forhold til fortolkning af konkrete lovbestemmelser, da nævnet alene har kompetence til at tage stilling til konkrete klagesager indbragt retmæssigt for nævnet.

Med henblik på at sikre information om, hvad der træffes afgørelse om i nævnet, offentliggør Planklagenævnet alle¹⁵ endelige afgørelser på afgørelsesportalen.¹⁶

Planklagenævnet udarbejder desuden løbende orienteringer, der offentliggøres som nyheder på afgørelsesportalen.

PKNO'erne anvendes til at orientere navnlig de relevante myndigheder, rådgivere og klagere mere generelt om principielle afgørelser truffet i nævnet, herunder om evt. praksisændringer eller præciseringer, og hvis der træffes afgørelse om bestemmelser/problemstillinger, der ikke tidligere har været taget stilling til i nævnet (ny praksis).

¹⁵ Personoplysninger offentliggøres ikke. Afgørelser, der indeholder mange personoplysninger, og som det derfor ikke er muligt at anonymisere, offentliggøres dog ikke. Det gælder f. eks. sager om helårsbeboelse i sommerhuse.

¹⁶ <https://pkn.naevneneshus.dk/>.

I 2024 er der udarbejdet 4 PKNO'er:

PKNO nr. 40 af 18. februar 2024 om indrettelseshensyn.

PKNO nr. 41 af 22. februar 2024 om antennemaster til IoT.

PKNO nr. 42 af 27. maj 2024 om lokalplanens principper.

PKNO nr. 43 af 26. juni 2024 om trafikikkerhed som et planlægningsmæssigt relevant hensyn.

De tidligere orienteringer fra henholdsvis Naturklagenævnet (NKO'er) og fra Natur- og Miljøklagenævnet (NoMO'er) kan ligeledes tilgås fra afgørelsesportalens startside. På afgørelsesportalen findes ligeledes de afgørelser, der var offentliggjort på Planklagenævnets områder, fra de tidligere nævn.

5.2 Dialogmøder

Sekretariatet for Planklagenævnet holder dialogmøder med relevante statslige myndigheder (pt. Plan- og Landdistriktsstyrelsen) og brancheorganisationer (pt. Teleindustrien). Dialogmøderne skal bl.a. bidrage til et endnu bedre samarbejde og til at sikre smidige processer.

Sekretariatet for Planklagenævnet deltager endvidere i samarbejdet om Håndbog for Bygningsmyndigheder, hvortil der indsendes relevante afgørelser til redaktionsudvalgsmøder.

5.3 Oplæg

Planklagenævnets formand Helle Tegner Anker samt medarbejdere fra sekretariatet har i årets løb deltaget som oplægsholdere på flere konferencer og hos eksterne kursusudbydere og netværk. Derudover har der været afholdt to webinarer målrettet kommunale sagsbehandlere på planområdet. Det første webinar omhandlede terrænregulering i landzone og lokalplanens principper, og det andet webinar havde miljøvurderinger og planvedtagelser på programmet.